२०. कर्मस्थिकला पद्धति - पत्र.१८.लि

1325

9'×4·50"

द: देवी चरण की पुस्तक

॥ शुभम् मस्तु ॥

## ॥ अथ कर्मशूल्क पद्धतिः ॥

॥ प्रारंभः ॥

॥ संख्या पत्रा ॥

॥ प्रहारः ॥

॥ १८ ॥

श्रीगणेशायनमः चतुष्कंकृत्वा कलसस्थापनम्‌ कुर्य्यात्‌ अं

जलिंकृत्वा स्वस्तिनइन्द्रोवृद्धश्रवाः स्वस्तिनः पूषाविस्ववेदाः

स्वस्तिनस्तार्क्ष्योअरिष्टनेमि स्वस्तिनोवृहस्पतिर्दधातु पृषद

स्वा मरुतः पृश्निमातरः शुभंयावानो विदथे युगम यशाग्निर्जि

ह्वा मनवः सूर्य्यचक्षसो विस्वेनोदेवा अवसागमन्निहः २ भद्रंक

र्णेभिः शृणुयाम देवा भद्रं पस्येमाक्षभिर्यजत्राः स्थिरैरंगै स्तु

ष्टुवांसस्तनुभिर्व्यसेमहि देवहितं यदायुः ३ शतमिन्नु शरदो अंति

देवायत्रा नश्चक्रा जरसं तनूनां पुत्रासो यत्रपितरो भवंति मानोमध्ये

नोध्यारीरिषतायुर्गंतोः ४ अदिति द्यौरदितिरंतरिक्षमदितिर्मातासपिता सपुत्र

६ द्यौरदितिरंतरिक्षमदितिः

त्वा

न शूक

कमेशु

॥२॥

विस्वे देवा अदतिः पंचजनाः अदितिर्जातमदितिर्जनित्वम् ५ दीर्घायुत्वा

यवलापवच्छेसे सुप्रजास्त्वा यसहसा अथोजीव सारदःसतम् ६ द्यौशां

तिरंतरिक्ष थं शांति पृथवी शांति रापा शांति रोष धयः शांति र्वनस्पतयः

शांति विस्वेदेवाः शांति ब्रह्म शांतिः सर्वे थं शांतिः शांति रेव शांति सामा

शांति रेधिः शांति र्भवतु शुभास्वस्तयनंम् ७ आचमनं पवित्र धारणं

शोगहराशोचनाऽक्षत पुंगफल अथ भूमि पूजा ॐ भूरसि भूमि रसि

दितिरसि विस्वधाया विस्वस्य भूवनस्य धरित्री पृथिवीं यच्छ पृथिवी

दृथं हपृथिवीं माहिथं सी ८ मानस्तोके तनये मान आयुषि मानोगो

षु मानो अस्वे षुरीरिसः मानो वीरां नुद्र भामिनो वधीर हविस्मंतः सद

मित्त्वा हवामहे २ गणेशादीनामावाहनं कुर्यात् तत्र मंत्राः विनायकं नम
स्कृत्य सर्वविघ्नविनाशनम् लंबोदरं त्रिनेत्रं च गणेशमावाहयाम्यहम् १
रत्नाकरसमुद्भूतं विष्णोर्हृदयमाश्रितम् यजमानहितार्थाय लक्ष्मीमावा
हयाम्यहं २ यस्य हस्तगतं पाशम् मकरं चापि वाहनम् हैं तं देवराजानं
सिंधुमावाहयाम्यहम् ३ इत्यावाहनम् अक्षतं गृहीत्वा ततः कलशप्र
तिष्ठा ॐ आजिघ्र कलशं मह्या त्वा विशंत्विंदवः पुनरूर्जा निवर्तस्व सा नः
सहस्रं धुक्ष्वोरुधारा पयस्वती पुनर्मा विशताद्रयिः १ वरुणस्योत्तंभ
नमसि वरुणस्य स्कंभ सर्जनी स्थो वरुणस्य ऋतसदन्यसि वरुणस्य
ऋतसदनमसि वरुणस्य ऋतसदनमासीद २ याः फलिनीर्या अफला अपु
ष्पा याश्च पुष्पिणीः बृहस्पतिप्रसूतास्ता नो मुंचंत्वंहसः ३ अहिरिव भोगैः

समवर्तताग्रे भूतस्य पातः पतिरेक आसीत् सदा धार पृथिवीं द्या
मुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेमँ कारागत कारा[illegible]
ऐ ३ ति पुरुषः पुरुषस्य रिद्वान्नो दूर्वे प्रतनु सहस्रेण शतेन च धान्य
मसि धिन्तुहि देवान प्राणाय त्वा दाना यत्वा व्यानाय त्वा दीर्घामन
प्रसितिमायुषे धाम देवोवः सविता हिरण्य पाणिः प्रतिगृभणात्व
छिद्रेण पाणिना चक्षुषे त्वा महीनां पयोसि ॥ पूर्णा दर्वि परापत
सुपूर्णा पुनरापत विस्मेव विक्रीणावह इषमूर्जं शतक्रतो ॥
मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पति र्यज्ञमिमंतनोत्वरिष्टं यज्ञं
समिमंदधातु विश्वेदेवा सेहमादयंतामो प्रतिष्ठ ॥ मनोयूतिर्युषता

सा१ त१

कम्र्म। मानस्येति मनर्वायहस्थसंयम मंसर्वमाप्नोतनमनसैवैतत्सर्वमाप्नोति शुः
बृहस्पतिस्तीर्यज्ञमिमंतनोत्वरिष्टं यज्ञं सममंदधात्वितियच्छिद्रं
३अग्रयतं तत्संदधातिसपतिकामयेत दृप्यातप्रतिष्ठेत्यसवैप्रतिष्ठानामय
ज्ञाय चैतेन यज्ञेन य यंतेन सर्वमेवप्रातिष्ठितं भवतु सुप्रतिष्ठावरदा
भवंतु गणेशगौरी वरुणाः इहागच्छंतु इहतिष्ठंतु ० अक्षतान
त्यज्येत ततः संकल्पः ॥ अद्येत्यादि देशकालौ स्मृत्वा अमुकगोत्रा
मुकशर्मा मुकवेदैकशाखाध्यापि कारिष्यमाणस्य वाग्दानक
र्मणो निर्विघ्नपरि समाप्त्यर्थं गणेश गौरी वरुणानां यथामिलितो
पचारैः पूजनमहं करिष्ये एषोर्घः इदंवः पाद्यं पाद्यं हस्तयोरर्घं ॥३॥

मुखे वाचमनीयं सर्वांगे स्नानीयं समर्पयामि पूजनं च गणानांत्वा गणप
ति थं हवामहे प्रियानांत्वा प्रियपति थं हवामहे निधीनांत्वा निधिप
ति थं हवामहे वसो मम आहमजानि गर्भधा मा त्व मजासि गर्भध
म् इति गणेशं संपूज्य श्रीश्चते लक्ष्मीश्च पत्न्यावहोरात्रे पार्श्वे नक्षत्र
णि रूपमश्विनौ व्यात्तम् इष्णं निषाणामुं म इषाण सर्वलोकं म इ
षाण इति गौरीं संपूज्य इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय त्वामवस्यु
राचके इति वरुणं संपूज्य वसवस्त्वा धूपयंतु जागतेन छंदसांगिरस्व
द्विश्वेत्वा देवा वैश्वानरा धूपयंत्वानुष्टुभेन छंदसांगिरस्वदिंद्रस्त्वा
धूपयंतु विष्णुस्त्वा धूपयंतु २ इति धूपं प्राग्निर्ठाय त्रैष्टा छंदसांगिर
स्त्वदिंद्रो द्रस्त्वा धूपयंतु इति धूपं त्रैष्टुभेन छंदसांगिरस्त्वदादित्यास्त्वा धूपयंतु ९

निु कर्मः गोत्रः अमुकराशिः अमुक गोत्रस्य अमुकशर्म्मणो यजमानस्य वाग्दान शु॰
निमित्तार्थं ज्योत्याद्देवतां इमां सामग्रीं वरायप तुभ्य महं संप्रददे ॥ मौल
डि की कोभाइ फलदान चढावै तौ यह संकल्प पुरानो कालौ संकीर्त्य
अमुक गोत्रं अमुकशर्म्माहं अमुक शाखाध्यायी अमुकगोत्राय अमुकश
र्म्मणो प्रपौत्राय अमुक वेदैक शाखाध्यायिने वाग्दान निमित्तर्थं यथा देवता मिमां
सामग्रीं वराये तुभ्य महं संप्रददे तत्रायं यजमानस्य मंत्रः यदि त्वं पतित
तो न स्याद्दशदोषविवर्जितः तुभ्यं कन्यां प्रदास्यामि तदाहं प्रतिगृह्णा
मि देवाग्निगुरु सन्निधौ ततोवर मंत्रः यदि कन्या गुणोपेता सर्वलक्ष
णसंयुता तदाहं प्रतिगृह्णामि देवाग्निगुरु सन्निधौ वरके हाथ सेवर
सी चाही ततो यजमानः वरस्योपरि नीराजनं कुर्यात् अग्निर्ज्योति ज्योति...

चाउरबदलावै १॥

मिति

ततो भयोर्मेलनं कुर्य्यात् रुचं नो धेहि ब्राह्मणोसि रुचं वे रजसु नस्कृ
धिः रुचं वैसेषु सद्रेषु रुचं मे धेहि रुचा रुचं मंत्रेण ततः तांबूलदानमा
अन्यं कुर्य्यात् अभिषेकमंत्रो यं देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेश्विनो बाहुभ्यां
प्रस्मो हस्ताभ्याम अग्निस्त्वा नौ भै सज्येन तेजसी ब्रह्मवर्चसा याभिषिं
चामि सरस्वत्यै भै सज्येन वीर्या पान्नाद्याया भिषिंचामीद्रस्येंद्रि
येण बालाय श्रिये यशसे भिषिंचामि १८८ युंपुंतेति मंत्रेण तिलक
मकृतस्य वाग्दान कर्मणः सांगतासिध्यर्थं यथासंख्ये पं इदं द्रव्यं य
थानाम गोत्राय ब्राह्मणाय हमुत्सृजे इति सांगता ततः आशीर्व्वादमं
त्र माह युमंस्त्वादित्या रुद्रा वसवः समिंधतां पुनर्ब्रह्माणो वसुनिथ यज्ञै
स्तैः धृतेन त्वं तन्वं वर्द्धयस्व सत्याः संतु यजमानस्य कामाः १ इत्याशी

पानबद ना२ ॥

शीर्वादः सेवकानां यथा योग्य देयं इति वाग्दानस्समापनम् ॥ अथ यूप

कर्म॰ मास्थापन विधिः ततः कलशप्रोतं कृत्वा ॐ अद्येहेत्यादि अमुकगोत्रः अ

मुकशर्मा करिष्यमाणस्य स्तंभारोपणाख्य कर्मणो निर्विघ्न सिद्ध्यर्थं ग्र॰

र्थं गणेशादीनामावाहनादि पूजनं करिष्य पूर्ववद् गणेशादीनां पू

जनं कृत्वा ततः गर्तं कृत्वा भूरसीति मंत्रेण भूमि पूजनं कुर्य्यात् सद्रव्य

पूगफलं दूर्वाक्षतं च गर्ते क्षिप्त्वा सहस्रासी ये गोति मंत्रेण रोचनादिभिः

स्तंभं संपूज्य तस्योपरि मास्थापयेत् कल्याणी मंगला लक्ष्मी मंग ) भूमी

ला विमला जला यदित्रणो तानि नामानि सप्तैता स्तंभमातरः इति ने

न मंत्रेण स्तंभे सप्तकर जितं कुर्यात ततोभिषेक तिलकौ सांगता ६

मंत्र पाठादिकं कुर्य्यात् इति यूपस्थापनम् अथ तैलविधिः १४

देवनमस्कारपूर्वकांजलिं प्रगाह्य गामयेस्वस्त्ययनं पठेत् इतिप्रा
चमनं कुशोपग्रहणम् भूरसीति मंत्रेण भूमिमस्पृशेत् मानस्तोके
तिमंत्रेण नमस्कारः आजिघ्र कलशमिति मंत्रेणा कलश प्रतिष्ठा कृत्वा
गणेशगौरीवरुणा इहागच्छ इहतिष्ठतु अद्येहेत्यादि अमुकगोत्रामु
कशर्मा मुकवेदैकसाखाध्यायी अमुककर्मांगत्वेन करिष्यमाण
णस्य तैलाभ्यांगकर्मणः निर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थं यथालाभोपचा
रैर्गणेशगौरीवरुणानां पूजनंकरिष्ये एषो अर्घः इदं वः पाद्यं इद
माचमनीयं तांबूलं सद्द्रव्ये समर्पयामि अनेनार्चनेन गणेशगौरीव
रुणाः सुप्रीताः वरदाः भवंतु उत्तरे कर्मण्यां निर्विघ्नमस्तु आयुः कर्त्ता
रः क्षेमकर्तारः शुभकर्तारः कल्याणकर्त्तारो भवंतु ततः आचार्य
वर्णो पादप्रक्षालनम् नमोस्त्वनंताय इति युंजंति तिलकम् अद्येहेत्यादि ०

॥

१॥ अमुकगोत्रअमुकशर्मा करिष्यमाणे तैलाभ्यंगकर्मणि अमुक
गोत्रममुशर्माणं ब्राह्मणं गणेभ्यः संचनाक्षतपूगफलद्रव्यैस्त्वमहं
कर्म० वृणेऽत्रतोस्मीति प्रतिवचनंम तैलमानीयदेवपूर्वकसर्वेषां स्पर्शनं शू०
कारिसित्वा दूर्वाभिः शिरःप्रभृतः पादपर्यंतां सप्तवारां तैलगंधप्लवाकां
डात कांडात प्ररोहंति पुरुषः पूर्वस्य परि एवानो दूर्वे वृतनु सहस्रेण
शतेनचेतिमंत्रेणा ततः कुमार्यो पूंजयत्वा तया पादतः शिरोपर्यंत
स्पर्शनं विधेयं तस्यै दक्षिणां दत्वा ततो रक्षाबंधनंम त्वं यविष्ठ दा
सुषेन्नृः पाहि श्रृणु धीगिरः रक्षातोकमुतत्मनाम नायजदावध्नं दाक्षा
यणाहिरण्यं शतानीकाय सुमनस्यमानाः तन्म आबध्नामि
मिशात शारदाया युष्मांजराद्विर्येषिं यथासमततोभिषेकतिलक ॥१॥

सांगता मंत्र पाठं च कृतस्य वैलाभ्यां गकमिशाः सांगतासिद्धये
थं यथापमित द्रव्यं ब्राह्मणं तुभ्यमहं संप्रददे सेवकानां त्वं दद्या
तइति तैलादिविधिः अथ मातृपूजनम् विवाहादि पूर्वे गोधूलि
समये प्रथमं कर्कृता स्नानं कृत्वा मण्डल मध्ये गोमय नोप
लेपनम् थासादि निकाशमसनागमयं सी खलु खल मुसल
चुल्लि कादीनि वेस्तु निध्यमुसले धृत्वा सद्रव्य पूगफलतं जु
लानि आं चले गृहीत्वा स्वस्त्ययनं पठेत यजमान पत्नी पोढोपारि
पविस्या चन्माजि घृत्यादि मंत्रैः फलशमतिष्ठा च विधाय अद्ये
हेत्यादि अमुक गोत्रा मुकी देवी कारस्यमाण वो[illegible]स मातृ पूजनं
निर्विघ्न सिध्यर्थंम् यथामिलितोपचारैः गणेशादि पूजनं क
रिष्ये गणानां त्वा श्रीश्च ते इमं मे एवो अर्घः इदं वः पाद्यं माचमनम्

द्रव्य २

इदं स्नानीयं पूर्ववत्कर्मेति धूपं दीपं नैवेद्यं पुनराचमनम् तांबूलं म॰
पूगफलादिकं दद्यात् अनेनार्चनेन गणेशगौरीवरुणाः सुप्रीताः
वरदाः संतु आयुःकर्त्तारः क्षेमकर्तारः शुभकर्त्तारः कल्याणकर्त्ता
रो भवंतु अथ षोडशगौर्यादिपीडकं कुर्यात् आग्नेयदिशि धान्यात् यथा गौरी
पद्मा शची मेधा सावित्री विजया जया देवसेना स्वधा स्वाहा मातरो लोकमातरः
धृतिः पुष्टिः तथा तुष्टिः आत्मनः कुलदेवता गणेशेनाधिका ह्येता वृद्धौ पूज्याश्च षोडश

पवती रंभा च मेनका सुविस्वतापापहर्णी चाम्ना तापघ्नी च वाञ्छितजी
ववन्सा तथा दुर्गा कौमारी रेवती तथा नंदिनी शुभकर्त्री च प्रत्यक्ष यः
गौर्यै मातरः एता गौर्याः सप्त मातरः पुत्रा कल्यो पार्श्व संस्थापयित्वा अग
प मा श्रीरणां प्रवाहनं कुर्यात् आदि मातरः इह गच्छ इह तिष्ठ
॥ एवं सर्वेन् मातरः आवाहनं नाममंत्रैः कुर्यात् तासां पूजनं कु
र्यात् एषो ऽर्घः इदं वः पाद्यं इदमाचमनीयं ऽ स्नानीयं पूजनं
वासिदूर रोचनानाक्षत दूर्वाभिः पूजनं कुर्यात् मंत्रैरिमिति जयंती



५८६

मंगला काली महाकाली कपालिनी दुर्गा क्षमा शिवा धात्री स्वाहा स्वधा नमोऽस्तु ते इति मंत्रेणाघ्र्यपादिकं च समर्पयामि पुनरा चमनं ताम्बूलादि समर्पयामि नतु ततः क्षमापनम् अनेनाचनेन वो ऽस्तु गौर्यादि मातरः वरदाः संतु आयुः कर्तारः इति पठेत् ततो वसो र्धारा वसोः पवित्रमसि शतधारं वसोः पवित्रमसि सहस्रधारं देवस्त्वा सविता पुनातु वसोः पवित्रेण शतधारेण सुप्वा कामधुक्षः इति मातृणां पार घृतधारा घात ततः कलशऽस्तंभ मध्ये चुल्ली वस्त्रं पूजयेत् मात्स्य क्रमो जलौकी च दुर्दरी गौदकी तथा माकरी तुण्डकी चैव सप्तैता जलमातरः इहागच्छ त्विह तिष्ठन्तु कौमारी धनधान्या च मंगला विमला जला पविसन्ये तानि नामानि सप्तैताऽस्तंभमातरः इहागच्छ त्विति तिष्ठन्तु ततः श्रेयी पूजा ॥

६२

सर

घृतधारं दद्यात् ५॥

वोलसस्तंभ मन्माया देव्यां पो

सात वृक्ष की सात तक हैं उसी को छेड़ कहते हैं इन छेड़ जल का पा जल यो नी गोनियों पवित्र तस्य पजनम्

कोमारी धनदा नंदा यशोदाशु भगा भगा यंतीक्षीरदा चप्रश्नौ मंग
ल मातरः इहगछंतु विहात पुत्र अमुक गोत्रा मुक नाम घे या अमु
क मीमात्वे न क्षोयी पूजने क्रोरवे रोचना क्षता दिभिः पूजनं इदं अस्ना
नीयं घूपादिकं च समर्पयामि । पश्चात् चरुइ चुल्हा घरी मे पाय
द दाति औरसबु भं डनमे रक्षा वंधनं रेपनलगावे सबु भांडतांडुल
पूंगफल द्रव्यं धरिव्या चरुई मे नाक्षात वृ नस्यते वीडं वगो महुं या अस्म
त्मस्वा प्रतरणाः सुवीरः गोभिः सन्नद्धो डीस वीड्या चास्था तात
पर्यंबु जेत्यानि ३ अनेनापि नेन क्षी दैवता व्रदा संतु अथ देव
ता पितृ सावित्रिनि मंत्र गणा मृगेमिन्न देवता वाता देवता सूर्यो देव
ता चंद्रमा देवता वसवो देवता रुद्रा देवता दित्या देवता मरु
तो देवता विश्वे देवता वृहस्पति देवतेन्द्र देवता वरुण देवता
देवा १

इहागच्छ तिष्ठ इति हीतच्छंतु अमुक नाम इहागच्छ होतिष्ठ एवं ३
प यावत्पर्यंतं ते यांते यां पितृणां स्मरणं प्रा पावते याते यां
निमंत्रणम् विधेयम् पुगफलं द्रव्यम् पं ह कावली सहि
ते षोडशमात्र मध्ये स्थापनीयम् ततः चकी तो धृत्वा रिव ल
देवाता ऋषिगणा सूर्यादि सर्वोग्रहाः भूपाल वन पालपुन्न
गगणागगा दिन घोसुरः मन्सहन समस्त सिद्धिपुरुषादि
ला क्वोदेवीगणा गायत्र्यादि समस्त मंत्र संहिता सर्वेव यंस्तोषि पूजा
रोचना हानै स्तत्रायां मंत्रः तीक्ष्णाणा धृ यान् कूएयते वृष पाणा यसः
रथोभिः सहवाजयेत ततः आवकुमं ततः आपदे र मित्रान् शरणं ति शत्रु
णाय व्ययंत ररथवाहमथः हवामहे ततः पाषाण पूजा अहिल्या
पार्वती च्चैव तल्योपा मुद्रा सरस्वती तारा मंदोदरी च्चैव रंभा नृत्य

सिलवटि लोढवा पूजनम् २ श्वाक्रमाडरैवा संगावे चरीचोलाई केमरा मा धरै जारिकोना
सिलवटि के चारि को नालोढवा को ... ने वे धरै आचमन करै

२० ४

निव १ गुणान्वितां मंगल्ये तु प्र पूज्यंते स प्र पा था णमातरः तासां मातृणां च
तुर्थी तस्वस्व नारो चनास्मतानां स पूज्यंते मू यल पूजनं तत्रायं मंत्रः
अम्नतीरीयते स ०० म ह्व मुनि ० प्रतरता सखा युः अन्वाजसी मो
शिवा येऽस सं शि रन्व यमुत्तरे माभि ज्ञात ए षो ऽ घः इ देवः पाद्यं
स्नानीयं रोचना स्त्रा ताभ्यां संपूज्य नैवेद्योदकं दु धानु घृत गुडा
भ्यं तन्मु संप्रास्य सर्वाभिः मिलित्वा चीक संकायिता सांजाशि
२ संदं घात तत्रायां मंत्रः पुत्रवती दीक्षणत इ द्रस्याधिपते प्रजां मे
धा पुत्रवती दीक्षणत इति रोहीति मिश्रो स्त इन्द्रस्याधिपते करो १८
ति नाशना ०० र क्षसा मद्ध्ये प्रजां मे धा इति प्रजा मेव्र पशुना
मं घने तथे थो रूप त्री पशु मान् भवति सांग ताकृत तस्य षोडश
मातृ पूजन निवि घ्नसि ध्यर्थं इ दं य था परिमितं द्रव्यं तुभ्यं मह संप्र दे

४१०४

ताः सावित्रीसमन्ना दाय ब्रह्मंहातु गीक्षेयुः तत्र गत्वा पटवस्त्रमर्घ्येपू
जनं कुर्वंतु तद्यथा कीर्तिलक्ष्मी धृति मेधा बुद्धि श्राद्धाक्रिया मतिः
बुद्धिलज्जावपुः शांतिस्तुष्टिकांतिश्च मातरः एताः वस्त्र मातरः
इहागच्छंतु इहातिष्ठंतु एषोऽर्घः इदं वः पाद्यं इदं स्नानीयं सोच
नाक्षताभिर्भिः पूजनम् अनेन पूजनेनाभ्यां तरे वस्त्र मातरः
सुप्रीताः वरदाः संतु आयुः कर्त्री क्षेमकर्त्री शुभकर्त्री कल्या
णकर्त्री भवंतु ततः समेता एवं तत्रैव द्वार मातृणां पूजनम्
नंदे नंदिनि वासिष्ठे वसुदेवे च भार्गवे जये च विजये चैव सप्तै
ताद्वार मातरः पुनर्वामभागे द्वार मातरः कामिनी च शिवा
देवी तारिणी च तथा शिवनी पिंगला चरुरुद्रा च सप्तैताद्वारमातरः

ततः संकल्पम् द्वार मातृीणां पूजनम् करे ध्ये॒ए षो ऽर्घः इदं

वः पाद्यं मिदं स्नानीयं पूजनम् रोचनाक्षतादिभिः नैवेद्यं घृत

गुडे ततः वसोर्द्धारां वसोः पवित्र मसीति मन्त्रेनार्चनेन द्वार

मि॰ मातृकाः प्रीणानु ज्ञा स्वद्वार मातृणां पूजन कर्मणः सांगतासि शु॰

द्ध्यर्थं यद्द्रव्यं यथासंख्ये यं तुभ्य संप्रददे ततः आशिषो दत्वा यथा

विहरत इति मातृ पूजन विधिः अथ दुर्गा पन यनम् स्वस्तिन

इति स्वस्त्यय नम् ततः आनशु॰ गेश शानः आचमनम् पवित्र

धारणम् च ततः आजिघ्रेति कलशप्र [illegible] तिष्ठां कुर्यात् मूर

सीति भूमि पूजनम् रोचनाक्षतादिभिः मानस्तोके इति संक

ल्पं कुर्यात् अद्य शुभ यन्य फलप्राप्ति कामः विघ्नांग मूर्ते ॥ ११ ॥

५१

स्मिन यज्ञोपवीताख्ये कर्मणि यासंपादितसामग्रागणेशादिपूजनं करिष्ये एषोऽर्घः इदं पाद्यं स्नानीयं पुनश्चरोचनाक्षतादिभिः धूपं दीपं नैवेद्यं ताम्बूलं द्रव्यं च समर्पयामि गतेनेन पूजनेन गणेशादयः सुप्रसन्नाः सन्तु ततो यजमानोऽपि आचमनं पवित्रधारणं कृत्वा अमुकशर्माहं शुभपुण्यफलप्राप्तिकामोऽहं करिष्ये माणवकस्य ग्रहणाङ्गभूतेऽस्मिन् यज्ञोपवीताख्ये कर्मणि अमुकगोत्रममुकशर्माणं आचार्यं मे भी रोचनाक्षतपूगफलद्रव्यैस्त्वामहं वृणे वृतोऽस्मि इति प्रतिवचनम् वरस्य पादप्रक्षालनम् तिलकं कृत्वा संकल्पं कुर्यात् अद्येहेत्यादि शुभपुण्यफलप्राप्तिकामः अमुकगोत्रः अमुकशर्मा

कन्याका... आचार्... वरस्य... पृष्ठे... यस्य...

करम्पातपुष्पं धूपं दीपं नैवेद्यं ध्यादिकं समर्पयामि ॥ अथ मन्त्रः = ओं तातप्य वस्यामि प्राजपति तेन मोक्षनं तायति ये तेषां पाद प्रक्षालन नमस्ते तिलकम् ... ओं मुक्त कोन्त = दो नो ठाय से पूर्व करो

॥१२॥ एतानि सेचनाक्षत पुगफल द्रव्य वस्त्र यज्ञोपवीतानि यथोपस
करसहितानि भगनीद्धनार्थी पितृकृत्ये नवरात्र दातुमहमुत्सृजे ॥ ततो वरः ज यज्ञोपवीत परिदधाति दक्षिणं बाहु मुद्धृत्य वाम स्कंधे य
ज्ञोपवीत निवेसयति तत्र मंत्रः यज्ञोपवीतमिति परमेष्ठ्य ऋषिस्त्रिष्टुलिंगो
क्तादेवता त्रिष्टुप् छंदः यज्ञोपवीत परिधाने विनियोगः ओं यज्ञोपवी
तं परमं पवित्रं प्रजापतेर्यत्सहजं पुरस्तात् आयुष्यमग्र्यं प्रतिमुंच
शुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः इत्याचम्य यजमानस्तु वरस्योप
रि नीराजनं कुर्यात् आरतिके ओं अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निरिति मंत्रे
णाजमाम्य परस्य बाहमेलनं ततो बूलदानं प्रतिदानं च ओं अभिसे
र कृतिं कं कुर्यात् ... कर्मसांगतासिद्ध्यर्थं यथापरिमितं द्रव्यम् ॥१२॥

आचाम्याय दातुमहमुत्सृजे इति संकल्पताम् ॐ हंसिवच्चैमस्येति मंत्र
पार पाठः सिवकानां यज्ञं देयम् इत्युपनयनम् ॐ आभूषणादिभिरलंकृत्य अथ २
ते तत्र श्लोकः रक्षासूत्र पट्टं तथैव मरकतां वासांसि कौसेयकं अंजलि
कं फलद्रव्यरत्नसहितं स्वापस्तुरूपं चानतम् ऋसिं दुरं सिसोद प्राति
सुमनाम मंत्रैश्च पौराणिकैः प्रथमतः आशुः शिशानं सचितुमा
तः कुमारिका मंगलिकान् गणेश देव नमस्कार पूर्वकागम
मनसमये स्वस्त्ययनं पठेत् आचमनम् कृत्वा भूरसी गिसी
ति मंत्रेण भूमिम् स्पृष्ट्वा पूज्य मानस्तोके तिमन्त्र सत्कारः आजिघ्रेति
कलशं प्रतिष्ठाप्य स्थैहेत्यादि अमुक गोत्रा अमुकी नामधेया
कन्यास्य मारणसौभाग्यकामिको भवत्संवाकनिर्मित्तं निर्विघ्नतासिद्धये

यथामिलितोपचारैः गणेशगौरीवरुणानां पूजनं कारयेत् एषो
ऽर्घः इदं पाद्यं स्नानीयं पूजनं च गणानां त्वा श्री श्चते इमं मे
धूपदीपनैवेद्यं पुनराचमनम् ताम्बूल पूगफल द्रव्याणि मद्दत्ता
नि प्रतिगृह्यताम् अनेनार्चनेन गणेशगौरीवरुणाः सुप्रीताः
भवंतु गौरीमार देव्याः पूजनं पयंती मंगलाकाली इति मंत्रेण
अथ रक्षामंत्रः त्वं जीव इति पूर्वलिखितम् प्रथमतो वामकरे
मतः ततः दक्षिणे सूत्र पहं श्री वाचाम प्राणाय स्वाहा पानय स्वाहा
व्यानाय स्वाहा एवं मंत्रि के ॐ वालिकेनामानय तिष्ठ श्च न
त्रस ध्यकः सुभद्रे कांका पीलवासिनीम् अथ रौप्य मंत्रः
रूपेण वो रूपमभ्यागां तथो वो विश्व वेदा विभजतु ऋतस्य पथा प्रेत चन्द्र

रूपं

यस्यैं तुरिसं पतस्यसदूस्येघ ततः सुवर्णमंत्रः स्वरराघमिस्वा
बमः ४ ठास्वरणाके स्वाहा स्वर्णा शुक्रः स्वाहा स्वर्णाज्योतिः स्वाहा स्वर्णा
सूर्यस्वाहा ३ ततः कौशंवास मंत्र माह अथनेष्ठा पत्नी मुदाने
वे १२ ष्यन्कौशं पारिधायपतिकौशंवाशं चकमेतरं म् दीक्षतवस
नाज्ञघन्नावैवा एक यज्ञस्य पत्नीतामेतन्मीचीं यज्ञं प्रसादये
ष्यन्भवत्यस्त्येत्तवै पत्न्याअमेध्यं यद्वाचीनानमेध्यावै
दर्भोस्तास्य देवास्या अमेध्यं देवास्यएतद्भैं मेध्यं कृत्वाथैनां
प्राचीं यज्ञं प्रसादं यति तस्मान्नेष्ठा पत्नी मुदाने ष्यन् कौसं
वास परिधारयपति कौशंवासं डाक मंतरं दीक्षितवस्त्रा
तप्राक कन्या के ततो कं माकं पेः ३ सिंदूर मंत्रः अयसुमंगलनाम

[illegible] पैसा साकसभा सा [illegible] पंडित आप ने हाथमा लै कै एक टका पैसा [illegible] सांपुरक [illegible]
[illegible] कन्या का [illegible]
[illegible] पंडित वरवाले मसे सेदुरु [illegible]

१२

यज्ञरूपतिपहुकारस्ये यस्करमू यस्करेग्ति पर्यैवंनाम्नामसङ्गतिके
त्मामग मेवैतं मनुष्यैवा चावदातीति अथ सद्रव्य फलपात्रं पूर्ण
करिवाग थौ विव सं पृतो वागध प्रग्ति पत्नये यगातः पितरौ वंदे
पार्वती परमेश्वरौ १ इति सप्तवार मंजलि समये पठेत् ततोभिसे
कतिलक सांगतः मंत्र पाठः देवस्यत्वेति अभिषेकः श्री
लः तीर्थं मकृतस्य सौभाग्य कर्मार्थे सांगता पूर्णार्थं आचार्याय
एतद्रव्यम् यथासंख्या संख्येयं तुभ्यमहं संप्रददे इति सांगतात
तो मंत्रः करततस्थेद्घृतयत्वेताकरवृद्ध इत्य हिरण्यं निवपेत् रिण
काकरीति कुशहोम त्याग्याग्निहोति घृत श्रुतौ मनेध्यव्रतरतितदे

औरदाव्याके
गया दोतो त
तपश्चात् ...
र का ...
...

नारायणार
निकलता ...
...

नाघत च्यु तच्च मघुश्रुत च कुरुते विराजो ध्यते श्रु देवा
एताइह कानामभिरूपकयंतय थायथैनाएतदाचक्षसेत्ता
एनाम्नुपावितं तथालोके एरणा स्व परा ख्यस्तस्थु रक्षितनान्यो
निमे मिहल्ममा विएजोनामाकुर्वते ताएनान्मुपावितं ततस्या
दशाद्वृसेह काउपचायलोके पूएणायभि मंत्र पते एतदेनः
मो
भिराजः कुरुते दशाक्षराहि विरा दूर मधुधाऽसा याक्षीरमाइति
तद्देवाः काम दुधाऽक्षी यमाएणः कुरुते एनामुरहृत्तुकरावेत
तोतस्याकरे सर्वसामवनीद घात् पत्र पूर्यम्र दक्षिणी कृत्य
व्रहंगच्छेत् द्यौः सामि रीति मंत्रं पठेत् दत्वा भूवराणीचः
ततोपि ध्वातागपद्यु याकेमपुत्तकारे समप्प ॥ समद्यार क्र

(८२५।।

अथ संबंधः प्रथमतो आशुरिशानः ततः पादप्रक्षालनं ति
कं च ततः संबंधिजीमध्ये पटवस्त्रं कृत्वा प्रथमतो श्रेष्ठसं
संबंधिः हदिततो अन्ये संबंधिनो हरिद्र दीर्घ आलेपयेत नागरि श्रः
कर्म· तांबूलं स्थाप्य उभाभ्यां मेलनं कुर्यात तत्रायां मंत्रः दीर्घ स्याम
शोम्प्रकारेवं जिरमोर श्वस्य वाजिनः सरभिन्नो मुखाकर
त्प्रणआयुषः षितारिषत् रूवन्नो घेहि रातमंत्रेण मेलनम् सं
बंधिद्वौ नादग्निस्थरां इ घात ततो द्विरागमन विधि र्लिख्यते
ततः इष्टदेव नमस्कारं कारयित्वा गंठिबंधनम् विधाय
अंजलि पूर्वकम् चतुष्के वधूवरौ उपवेश्य ततः वरस्य वामभागे

।।२५ ८

स्यागमन सत्रये स्वस्त्ययनं पठेत् भूरसीतिम्
वधू मुपवि स्यागमनस्तोकेनततेमा च मनम् पवित्रधारणाम् कृत्वा
भिपृ जा मानस्तोकेन ततो पादप्रक्षालनम् लिकंच पूर्वोक्त मंत्रैः अघ सुम
चार्याग्यि स्यवरीम्
पूत्य फल प्राप्ति कामः अमुक गोत्रः अमुक नामधेयः करिष्यमाणे
द्विरागमनकर्मणि अमुक गोत्रं अमुक शर्माणं अमुक वेदैक
शाखाध्यायीनं ब्राह्मणामेरोचना क्षत पुष्पफल द्रव्यैस्त्वामहं वृणो
वतोस्मीति प्रतिवचनमेवरः संकल्पं कुर्य्यात् अद्येत्यादि
अमुक गोत्रः अमुक शर्मारख्यमाणा द्विरागमन निर्विघ्नसि
द्ध्यं येयथामिलितोपचारोश गौरी वरुणानां पूजनं करिष्ये

(२६९)

पूजनं १

श्री २

एषो ऽर्घः इदं वः पाद्यं इत्यादिनीयं च गणानां त्वा ॐ स्वस्ति न इन्द्रो इत्यादि  शु:

पूर्वोक्त मंत्रैः धूपदीपनैवेद्यं विधेयम् ततः कन्यापिता शुचिर्भूत्वा

पुनराचमनम् आयुः श्रेमक तोरः शुभ कतोरः कल्याण  कर्म:

कतोरो मंत्रं तु अथ यस्तैर पाद साधनं विधेयम् ततः कन्यापिता

शुचिर्भूत्वा अथ मनं शिवाद्यम् कुशोपग्रहणाम् गणेशादीनां

पूजनादि नमस्कारं च द्वौ कन्या वरयो पाद प्रक्षालनम् तिकं

म च नमोस्त्वनंताय जुंजुं ॐ स्वस्ति न इन्द्रो इतैः पूर्वोक्त मंत्रैः ततः सर्वा

सामग्री यथोक्त मादाय संकल्पं कुर्यात् अद्येत्यादि अमुकगो

त्र अमुक गोत्रः अमुक शर्मा अमुक गोत्रः अमुक शर्म णो वराय  १२६९

इमोय यासंपादित सेमवृयोंगंडुक दैवतांतुभ्यं दातुमहं मुत्सृजे इ
त् तस्यवनरनेभ्यो पादप्रक्षालनम् तिलकं पूर्वोक्तमंत्रैः कृत्वा
दोक्षिणादेया ततः चराक दूलतंडुल पूगफलक्रव्यैः पात्रपूर्णं कु
र्यात् तथायं मंत्रः वागथौविति मंजोलिकन्याहस्ते दत्वा कन्या
वरहस्ते दद्यात् ततोवरः कन्यायाः शरसि सिंदुरं ददाति कन्या
वरस्य रोचनादिकं ददाति ततोऽभिषेकं सांगतां च पूर्वोक्त मं
त्राभ्यां कृतस्य द्विराग मनकर्मणः सांगतासिद्ध्यर्थं यथा
परिमितं द्रव्यम् ब्राह्मणाय दातुमहमुत्सृजे ततो जयमानस्य
तिलकं जंजुतिरिति मंत्रेण सेवकानां यथायोग्यं देयम् ततो

ग्नाशीः पूत्रवती दृक्षिरणान इन्द्रस्याधिपत्ने प्रजामेधां पुत्रवती
दक्षिरणान इतरोऽहीति भवाष्ति इन्द्रस्याधिपति रूपेतिनया
नाथ्र्व रक्षसा मयरुत्ये प्रजांमेधा इति प्रजामेवाघृ मे धृवे यथो
नि पृथ्वी पशुमान भवातिजप मास्य श्रीवर्च्चस्येति ततो घोऽशां
तिसिकलशं प्रदीक्षरणी कृत्य परिकुमराणाम् इति द्वराव मनीवि
धिः अथ युवतिपूजा ततः अजे धृति कलश स्थापनम्
आचमनमृकुशोप करणंच अघ शुभ पूरणव फूल सांप्र
का मोहं विवाहांग भूते स्मिन कर्मेरिशा गरोश गौरीव
गणानां पूजनंकरिष्ये रखोडषेः दंयः पाद्दं दंस्नानीयं
पूजनंच रोचनादीना पूर्वोक्त मंत्रैः गणानांत्वाश्चैति ते

इमंमे ततः धूप दीपदानैवेद्यं तांबूल पू[illegible]गफल दो[illegible]
दीनि समर्पयामि अनेन पूजनेन गणेश प्रीयतां
वरदासंतु ततो पुष्पांजलि पूजा घृत गुडाभ्यां ततो वसोः
पवित्र मसि शत धारं वसोः पवित्र मसि सहस्त्र धारं
देवत्वा सविता पुनातु वसोः पवित्रे ण शत धारे ण सु
प्वा कामधुक्षः ततः घृत लकीर पश्चात् सिंदूरेन
एव खा लकीर कागीमिय कु तिलक सांगता मेड पा
ठः सर्व कर्मसु कर्तव्याः पूर्व लिखित ३ ॥ ः ❀ ❀ इति वा
द्दान कर्म स[illegible] मिती जेठ वदी कृष्ण पक्ष सोमवे

संवत १९[illegible]

पुस्तक कुम्भ शुक्ल सौम्या
दशमी १८ तिथौ दैवी चरण
गंगापुत्र पं० हे श्री प्र निवास
लिपुस्तकी इ श्री चरण पौति ते के

॥ इति केरल प्रश्नः ॥
॥ समाप्तम् ॥
॥ पत्रा संख्या ॥
॥ श्लोका वोस ॥
॥३१८॥१८